

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 11

van **BRECHT WARNEZ**

datum: 1 oktober 2020

---

aan **BEN WEYTS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

Hoger onderwijs - Studietoelage

Omdat de kosten om te studeren aan de universiteit en de hogeschool kunnen oplopen, kunnen studenten een studietoelage aanvragen bij de Vlaamse Gemeenschap. Een studietoelage is een financiële steun van de Vlaamse Gemeenschap voor het helpen dragen van de studiekosten. Zo krijgt iedereen de kans om hoger onderwijs te volgen.

In zijn antwoord op schriftelijke vraag nr. 694 van 9 juli 2020 verwijst de minister naar 'Tabel 4: toekenning bij overgang van onderwijsniveau'. Daarin wordt gekeken naar het aandeel leerlingen dat in het secundair onderwijs een schooltoeslag genoot. Wie heeft eveneens recht op een studietoelage in het hoger onderwijs en wie komt niet langer in aanmerking? In academiejaar 2019-2020 behield 79% van de studenten die in het secundair een schooltoeslag genoot hun recht op studietoelage. In de twee academiejaren die daaraan voorafgingen, bedroeg dat aandeel nog 87%.

In opvolging van schriftelijke vraag nr. 694 heb ik volgende vragen.

1. Hoeveel studenten (absoluut) in het hoger onderwijs die een studietoelage genoten:
  - a) ontvingen in het secundair onderwijs eveneens een schooltoelage;
  - b) ontvingen in het secundair onderwijs geen schooltoelage, maar hadden die wel aangevraagd;
  - c) ontvingen in het secundair onderwijs geen schooltoelage en hadden die ook nooit aangevraagd?

Graag een overzicht voor de voorbije drie jaar.

2. Hoeveel studenten (absoluut) in het hoger onderwijs die een studietoelage kregen, maar in het secundair onderwijs geen schooltoelage genoten:
  - a) volgen een graduaatsopleiding;
  - b) volgen een andere opleiding aan de hogeschool;
  - c) volgen een opleiding aan een universiteit?

Graag een overzicht voor de voorbije drie jaar.

3. Hoeveel studenten (absoluut) in het hoger onderwijs die een studietoelage ontvingen en deze in het secundair onderwijs eveneens genoten:

- a) volgen een graduaatsopleiding;
- b) volgen een andere opleiding aan de hogeschool;
- c) volgen een opleiding aan de universiteit?

Graag een overzicht voor de voorbije drie jaar.

4. Welke verklaring ziet de minister voor de daling van 87% naar 79% van het aantal studenten - voor academiejaar 2019-2020 ging het om 2614 studenten terwijl het in academiejaar 2018-2019 nog om 1377 studenten ging - dat hun recht op studietoelage behoudt?

BEN WEYTS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

ANTWOORD

op vraag nr. 11 van 1 oktober 2020

van **BRECHT WARNEZ**

---

1. Aangezien de selectieve participatietoelage in het secundair onderwijs met haar aangepaste voorwaarden pas vanaf 2019-2020 in werking is getreden, vergelijken deze jaren dus telkens toelagen waarbij **de definities voor inkomens-, nationaliteits- en procedurele voorwaarden hetzelfde zijn**. Aan de hand van deze cijfers kunnen dus geen uitspraken gedaan worden over het nieuwe beleid, noch over dit academiejaar. De leerlingen die in aanmerking kwamen voor een selectieve participatietoelage in 2019-2020 stromen in het academiejaar 2020-2021 voor het eerst door in het hoger onderwijs. Een eventueel verschil tussen de oude en nieuwe toekenningsvoorwaarden wordt pas eind dit academiejaar zichtbaar.

Tabel 1 - *Studenten met een studietoelage hoger onderwijs en (g)een schooltoelage voorgaande jaar*, in de bijlage geeft een overzicht van het aantal studenten dat in een bepaald jaar x in aanmerking kwam voor een studietoelage in het hoger onderwijs en gaat vervolgens na of deze studenten in het voorgaande jaar x-1 in aanmerking kwamen voor een schooltoelage in het secundair onderwijs. We werken hier telkens uitsluitend met het voorgaande jaar. We doen hier dus geen uitspraken of de student in kwestie ooit in aanmerking is gekomen voor een schooltoelage in het secundair onderwijs.

De drie opgesomde jaren moeten als volgt worden geïnterpreteerd:

- "Studietoelage in 2017-2018" geeft het aantal studenten weer die in 2017-2018 in aanmerking kwamen voor een studietoelage in het hoger onderwijs en of ze in 2016-2017 al dan niet een schooltoelage ontvingen in het secundair onderwijs.
- "Studietoelage in 2018-2019" geeft het aantal studenten weer die in 2018-2019 in aanmerking kwamen voor een studietoelage in het hoger onderwijs en of ze in 2017-2018 al dan niet een schooltoelage ontvingen in het secundair onderwijs.
- "Studietoelage in 2019-2020" geeft het aantal studenten weer die in 2019-2020 in aanmerking kwamen voor een studietoelage in het hoger onderwijs en of ze in 2018-2019 al dan niet een schooltoelage ontvingen in het secundair onderwijs.

De tweede kolom 'Geen schooltoelage in het voorgaande jaar (wel aangevraagd)' omvat de studenten die een studietoelage in het hoger onderwijs ontvingen maar in het voorgaande schooljaar niet in aanmerking kwamen voor een schooltoelage maar ze wel aanvroegen. Die verandering kan er om tal van redenen zijn. De meest voorkomende reden is echter verandering van de financiële situatie (in dit geval: vermindering van inkomsten). Dit kan zich ook voordoen tijdens de periode waarin de leerling secundair onderwijs loopt.

De derde kolom 'Geen schooltoelage in het voorgaande jaar (niet aangevraagd)' omvat niet uitsluitend studenten die vorig jaar in het secundair zaten en geen schooltoelage aanvroegen. Ze omvat

- alle studenten die een studietoelage ontvingen;
- in het schooljaar daarvoor geen aanvraag indienden voor een schooltoelage in het secundair onderwijs;
- in het academiejaar geen aanvraag indienden voor een studietoelage in het hoger onderwijs.

Studenten die op latere leeftijd (opnieuw) zijn gaan studeren, studenten die een sabbatjaar namen, etc. zitten dus ook in deze categorie vevat.

2. Aangezien de selectieve participatietoeslag in het secundair onderwijs met haar aangepaste voorwaarden pas vanaf 2019-2020 in werking is getreden, vergelijken deze jaren dus telkens toelagen waarbij **de definities voor inkomens-, nationaliteits- en procedurele voorwaarden hetzelfde zijn**. Aan de hand van deze cijfers kunnen dus geen uitspraken gedaan worden over het nieuwe beleid, noch over dit academiejaar. De leerlingen die in aanmerking kwamen voor een selectieve participatietoeslag in 2019-2020 stromen in het academiejaar 2020-2021 voor het eerst door in het hoger onderwijs. Een eventueel verschil tussen de oude en nieuwe toekenningsvoorwaarden wordt pas eind dit academiejaar zichtbaar.

Tabel 2 - *Studenten met een studietoelage hoger onderwijs en geen schooltoelage voorgaande jaar* in de bijlage, geeft een overzicht van het aantal studenten dat in een bepaald jaar x in aanmerking kwam voor een studietoelage in het hoger onderwijs en gaat vervolgens na welke van deze studenten in het voorgaande jaar x-1 niet in aanmerking kwamen voor een schooltoelage in het secundair onderwijs maar deze schooltoelage wel hebben aangevraagd. We werken hier telkens uitsluitend met het voorgaande jaar. We doen hier dus geen uitspraken of de student in kwestie *nooit* in aanmerking is gekomen voor een schooltoelage in het secundair onderwijs.

De drie opgesomde jaren moeten als volgt worden geïnterpreteerd:

- "Studietoelage in 2017-2018" geeft het aantal studenten weer die in 2017-2018 in aanmerking kwamen voor een studietoelage in het hoger onderwijs en die in 2016-2017 niet in aanmerking kwamen voor een schooltoelage in het secundair onderwijs. Dit zijn enkel de studenten die een aanvraag indienden in 2016-2017 voor het secundair onderwijs. Deze tabel bevat dus niet de studenten die geen dossier hadden in 2016-2017.
- "Studietoelage in 2018-2019" geeft het aantal studenten weer die in 2018-2019 in aanmerking kwamen voor een studietoelage in het hoger onderwijs en die in 2017-2018 niet in aanmerking kwamen voor een schooltoelage in het secundair onderwijs. Dit zijn enkel de studenten die een aanvraag indienden in 2017-2018 voor het secundair onderwijs. Deze tabel bevat dus niet de studenten die geen dossier hadden in 2017-2018.
- "Studietoelage in 2019-2020" geeft het aantal studenten weer die in 2019-2020 in aanmerking kwamen voor een studietoelage in het hoger onderwijs en die in 2018-2019 niet in aanmerking kwamen voor een schooltoelage in het secundair onderwijs. Dit zijn enkel de studenten die een aanvraag indienden in 2018-2019 voor het secundair onderwijs. Deze tabel bevat dus niet de studenten die geen dossier hadden in 2018-2019.

De graduaatsopleidingen komen pas in aanmerking voor een studietoelage hoger onderwijs vanaf 2019-2020. Er zijn geen dan ook geen studenten die in aanmerking kwamen voor een studietoelage in 2017-2018 of 2018-2019 die in die jaren een graduaatsopleiding volgden.

Aangezien de selectieve participatietoeslag in het secundair onderwijs met haar aangepaste voorwaarden pas vanaf 2019-2020 in werking is getreden, vergelijken deze jaren dus telkens toelagen waarbij **de definities voor inkomens-, nationaliteits- en procedurele voorwaarden hetzelfde zijn**. Aan de hand van deze cijfers kunnen dus geen uitspraken gedaan worden over het nieuwe beleid, noch over dit academiejaar. De leerlingen die in aanmerking kwamen voor een selectieve participatietoeslag in 2019-2020 stromen in het academiejaar 2020-2021 voor het eerst door in het hoger onderwijs. Een eventueel verschil tussen de oude en nieuwe toekenningsvoorwaarden wordt pas eind dit academiejaar zichtbaar.

Tabel 3 - *Studenten met een studietoelage hoger onderwijs en een schooltoelage voorgaande jaar*, in de bijlage geeft een overzicht van het aantal studenten dat in een bepaald jaar x in aanmerking kwam voor een studietoelage in het hoger onderwijs en gaat vervolgens na welke van deze studenten in het voorgaande jaar x-1 in aanmerking kwamen voor een schooltoelage in het secundair onderwijs. We werken hier telkens uitsluitend met het voorgaande jaar. We doen hier dus geen uitspraken of de student in kwestie ooit in aanmerking is gekomen voor een schooltoelage in het secundair onderwijs.

De drie opgesomde jaren moeten als volgt worden geïnterpreteerd:

- "Studietoelage in 2017-2018" geeft het aantal studenten weer die in 2017-2018 in aanmerking kwamen voor een studietoelage in het hoger onderwijs en die in 2016-2017 in aanmerking kwamen voor een schooltoelage in het secundair onderwijs. Dit zijn enkel de studenten die een aanvraag indienden in beide jaren.
- "Studietoelage in 2018-2019" geeft het aantal studenten weer die in 2018-2019 in aanmerking kwamen voor een studietoelage in het hoger onderwijs en die in 2017-2018 niet in aanmerking kwamen voor een schooltoelage in het secundair onderwijs. Dit zijn enkel de studenten die een aanvraag indienden in beide jaren.
- "Studietoelage in 2019-2020" geeft het aantal studenten weer die in 2019-2020 in aanmerking kwamen voor een studietoelage in het hoger onderwijs en die in 2018-2019 niet in aanmerking kwamen voor een schooltoelage in het secundair onderwijs. Dit zijn enkel de studenten die een aanvraag indienden in beide jaren.

De graduaatsopleidingen komen pas in aanmerking voor een studietoelage hoger onderwijs vanaf 2019-2020. Er zijn geen dan ook geen studenten die in aanmerking kwamen voor een studietoelage in 2017-2018 of 2018-2019 die in die jaren een graduaatsopleiding volgden.

3. De oorzaak van de stijging is een rechtstreeks gevolg van de overstap van het systeem schooltoelagen naar het systeem selectieve participatietoelage. Heel veel ouders vroegen een schooltoelage aan bij Onderwijs (AHOVOKS) uit gewoonte. Dit effect werd versterkt door het uitblijven van de eerste betalingen van de selectieve participatietoelage (de eerste betalingsgolf vond plaats in de week van 12 september 2019) in vergelijking met de eerste uitbetalingen in het systeem schooltoelage die reeds plaatsvonden in de loop van augustus. Heel wat van deze aanvragen, werden aangevraagd voor kinderen in het kleuter, lager of secundair onderwijs. Aangezien Onderwijs vanaf 2019-2020 enkel nog aanvragen voor het hoger onderwijs behandelt, werden al deze aanvragen ook beschouwd als een aanvraag voor een studietoelage in het hoger onderwijs. Daardoor lijkt het alsof meer leerlingen bij de overstap van het secundair naar het hoger onderwijs niet meer in aanmerking kwamen voor een studietoelage. De realiteit is echter, dat deze leerlingen vaak nog in een basis of secundaire school les volgden en dus zeker niet waren ingeschreven in het hoger onderwijs: dat was voor meer dan 1.300 van de 2.614 kandidaten het geval. Indien we hiermee rekening houden, dan ligt het percentage eerder rond 88% en dus een stabilisering, in plaats van een daling naar 79%

Mijn administratie geeft ook mee dat indien we (1) enkel kijken naar de leerlingen met een schooltoelage in het voorgaande jaar, (2) die geen recht hadden op een studietoelage in het volgende jaar en (3) ingeschreven waren in het hoger onderwijs in het volgende jaar dan stellen we vast dat deze cijfers in 2018-2019 en 2019-2020 stabiel bleven (rond de 800 studenten). Het merendeel van de studenten kwam niet meer in aanmerking wegens het **niet voldoen aan de financiële voorwaarden**. Doorgaans verbeterde de financiële situatie in deze gezinnen.

BIJLAGE

Overzicht